

بیمارستان امام خمینی بناب

خون دماغ

ریس علمی بخش: دکتر فضلی

سوپروایزر آموزشی: خانم بیرامی

منبع: برونر

تدوین: ۱۴۰۱

ویرایش: دوم

بازنگری: ۱۴۰۴

کد سند: PA-PHE-۹۳

خون دماغ :

یکی از وظایف بینی گرم و مرطوب کردن هوای تنفسی است. به همین دلیل است که عروق داخل بینی به مخاط بسیار نزدیکتر هستند بنا براین هر گونه خشکی یا دستکاری بینی میتواند منجر به خونریزی از این عضو شود. بینی رگهای خونی زیادی دارد بدلیل محل قرار گیریش بر روی صورت بسیار آسیب پذیر است محل خونریزی شبکه عروق کسلباخ در قسمت قدامی دیواره مبانی بینی است. و بدلیل شکنندگی عروق با ضربه خفیف خونریزی میکند.

خون دماغ را به دو دسته تقسیم بندی میکند :

۱- خونریزیهایی هستند که به مقدار کم اما مکرراتفاق می افتد درواقع ناحیه ای در قسمت قدامی و تیغه وسط بینی وجود دارد که تمام عروق خونی در آن تجمع پیدا کرده اند به همین دلیل این منطقه مستعد خونریزی است. این نوع خون دماغ بسیار شایع است و بیشتر در فصل سرد هنگام سرماخوردگی در اطفال و در کسانی دیده میشود که مدام بینی را دستکاری می کنند

۲- اگر محل خونریزی عروق قسمت خلف (عقب) بینی باشد حجم آن زیاد است توقف آن دشوارتر خواهد بود معمولا به سختی بند می آید این نوع خون دماغ جدی تر است بیشتر در افراد مسن و کسانی دیده میشود که فشار خون بالا یا اختلالات انعقادی و یا آترواسکلروز دارند.

علل :

ناشی از شکستگی بینی - جراحی بینی - استفاده از کانول بینی - آلرژی های مزمن ، رینیت ، دستکاری بینی - سرماخوردگی - سینوزیت - جسم خارجی بینی - خشکی ناشی از مصرف آنتی هیستامین ها و اسپری استروئیدی (اسپری بکلو متازون) - انحراف سپتوم بینی - محرک محیطی مثل دود سیگار و مواد شیمیایی - فشار خون بالا - بیماری کبدی - گزیدگی - داروهای رقیق کننده خون و ضد انعقاد ها (آسپرین وارفارین و...) - ابتلا به بیماریهایی که برلخته شدن خون طبیعی اثر می گذارند ، سرطان خون - بارداری بعلت افزایش فشار خون و تغییرات هورمونی - وجود پولیپ یا تومور در بینی و سینوس ها - وجود رگهای خونی غیر طبیعی داخل بینی و کمبو دویتامین C-K-Ca .

وقتی غشاء بینی خشک شود ممکن است بینی خود بخود خونریزی کند این عارضه در آب و هوای خشک یا زمستان که هوای خانه بخاطر بخاری هلی خانگی خشک و گرم است زیاد رخ میدهد

در هنگام خونریزی چه اقداماتی انجام دهیم :

سرتان را به سمت جلو بگیرید و خودتان هم به جلو خم شوید اگر به عقب خم شوید یا سرتان را عقب نگه دارید خون به طرف سینوس ها و گلو برمیگردد وقتی خون داخل دهان جمع شد آن را به بیرون تف کنید . بلعیدن خون ممکن است موجب تهوع و استفراغ یا اسهال شود .

۲- با انگشت شست و اشاره تمام قسمت های نرم بینی را به آرامی فشار دهید .

۳- هم زمان با انجام دادن این مرحله، قسمتهای نرم بینی را به سمت استخوانهای صورت فشار دهید در حین این کار، از طریق دهان نفس بکشید

۴- این کار را تا هنگام متوقف شدن خونریزی انجام دهید.

۵- آرام و بیحرکت بنشینید دراز نکشید یا سرتان را بین پاهای خود قرار ندهید. سرتان را بالاتر از سطح قلب نگه دارید.

۶- برروی بینی و گونه های خود کمپرس یخ بگذارید (می توانید چند قالب یخ را داخل یک دستمال یا دستمال یاپلاستیک بگذارید)

۷- اسپری های ضد انعقاد بینی مانند فنیل افرین، نفازولین میتواند برای مدت کوتاهی خونریزهای جزئی را درمان کند. مصرف این اسپری ها رگهای خونی را منقبض میکنند با این حال نباید از این اسپریها استفاده کنید چون ممکن است خونریزی بینی را تشدید کند توجه به اینکه این اسپریها میتوانند اعتیاد آور باشند بنابراین فقط برای استفاده کوتاه مدت توصیه میشود. در صورتیکه بیمار فشار خون دارد اصلا از این اسپریها استفاده نکند.

برای برداشتن چیرهای سنگین خم نشوید و خیلی به خودتان فشار وارد نیاورید. از مصرف هرگونه دخانیات پرهیز کنید. مواد غذایی و نوشیدنیهای سبک و خنک مصرف کنید حداقل به مدت ۲۴ ساعت از مصرف نوشیدنیهای داغ پرهیزید. از مصرف داروهای رقیق کننده خون مثل ASA، ایبوپروفن، کلوییدرول، وارفارین استفاده نکنید.

البته قابل توجه، بدون دستور پزشک مصرف داروهایش را قطع نکند. اگر علت اپیستاکسی افزایش فشارخون باشد باید در اورژانس با داروهای خوراکی و زیربانی فشار خون کنترل شود در غیر این صورت با داروی تزریقی فشارخون پایین آورده میشود. اگر بینی بیشتر از ۴ بار در هفته خونریزی کند حتما به یک متخصص مراجعه کنید تا دلیل این امر مشخص شود برای بررسی بیشتر شاید آزمایش خون بدهید. شایعترین علت خشک شدن مخاط بینی است غالبا چرب کردن بینی با پماد به متوقف شدن خونریزی کمک کند پماد (ویتامین A, D - وازلین) را به آرامی بانوک انگشت به داخل بینی، بویژه بخش میانی بمالید. این پمادها علاوه بر چرب کردن بینی باعث باز سازی مخاط هم میشود. باید به رطوبت بینی توجه داشت بخصوص در فصل زمستان، هوای اطلاق را با کمک دستگاههای بخور مرطوب نگه داشت. اسپری بینی سالین (سرم نمکی) اغلب مفید است.

اگر خونریزی باز ادامه پیدا کند پزشک ممکن است یک پک درون بینی برای فشردن و منقبض کردن رگها استفاده کند. این پکها (مش بینی آغشته به پماد تترا سایکلین و آمپول آدرنالین - لیدوکائین یا ترانس آمین یا قطره فنیل افرین و....) اغلب در دو طرف بینی قرار میگیرد معمولا چند روز داخل بینی بماند به همین دلیل باید دو باره به پزشک مراجعه کنند تا آن را بیرون بیاورد.

در موارد نادر ممکن است به جراحی نیاز باشد که به آن آمبولیزاسیون انژیوگرافی گفته میشود.

شماره تلفن مستقیم اورژانس بیمارستان: ۰۴۱۳۷۷۶۴۳۳۱

